

ANMELDELSE.

Danmarks Kirker. Udgivet af Nationalmuseet. Præstø Amt, 1—4. Hefte, 1933—34. (G. E. C. Gads Forlag).

Af dette længe og grundigt forberedte nationale Stovværk foreligger nu 4 Hefter, som tilsammen fylder 630 Sider af de ca. 1000 Sider, der er beregnet til Præstø Amt. Sorø Amts Kirker vil udkomme endnu i indeværende Aar. Da Danmark har at opvise ialt 2000 Kirker, kan man let forstaa, at Værkets Udgivelse vil strække sig over en lang Aarrække og blive af betydeligt Omfang.

I sammentrængt og almentilgængelig Form fremlægges af vore ypperste Sagkyndige, i første Række Museumsdirektør, Dr. phil. M. Mackeprang og hans nærmeste Medarbejdere Magister Chr. Axel Jensen og Dr. phil. Poul Nørind, et overvældende rigt og fyldigt gennemillustreret Stof til Gavn og Glæde for alle historisk interesserede Landet over.

I nærværende Forbindelse skal kun fremhæves den betydningsfulde Berigelse, dansk Slægtsforskning vil kunne høste af Værket, som det er en uafviselig Pligt for alle Dyrkere af Genealogi og Personhistorie herhjemme at gøre sig fortrolig med.

Da Værkets Plan for en Aarrække siden drøftedes paa et Møde af Historikere, fremkom der fra slægts- og personhistorisk interesseret Side mange, til dels vidtgaende Krav og Ønsker. Det skal allerede nu siges, at Redaktionen fuldtud, indenfor rimelige Grænser, har opfyldt de i saa Henseende nærede Forventninger.

Det siger sig selv, at Pladshensyn ikke tillader at aftrykke Gravmindernes ofte meget vidtløftige Indskrifter fuldstændigt; kun de, der er ældre end 1550, gengives ord- og bogstavret. Af de yngre gives kun Udtog med alle Indskriftens positive Oplysninger om Personerne og deres Livsforhold samt om selve Mindesmærkets Tilblivelse. Almindelige Formularer som »Her ligger begravet« eller Titulaturer udelades, ligesaa Bibelcitater. Ærevers og andre Digte citeres kun udførligere, hvis de paa Grund af Digternavn og ejendommeligt Indhold frembyder mer end almindelig Interesse. I Udtogene, der overalt gengives paa Dansk, anføres Person- og Stednavne bogstavret. Latinske Navne sættes i Nominativ, og den danske Form vedføjes, hvis den ad en eller anden Vej er kendt eller ikke frembyder nogen Tvivl. Fuldstændigt citerede latinske Indskrifter oversættes, naar undtages de mange hyppigt gentagne og oftest ligegyldige Sætninger. Overalt er raadspurgt den personhistoriske Literatur og af haandskrevne Kilder de stedlige Kaldsbøger og Kirkebøger samt ældre Præsteindberetninger.

Rationelle, sagkyndige og omhyggelige Undersøgelser af Gravminderne har fremdraget nyt og uanet Stof for Person- og Ættegranskeren. Skjulte og uansede Gravstene er kommet for Dagens Lys, og mangelfuldt eller overhovedet endnu ikke tydede Indskrifter kan nu paa bekvem Maade drages til Nytte for Specialforskeren. Ogsaa paa det heraldiske Omraade, der længe har været forsømt, har Fagkundskaben sat mange værdifulde Spor. Særlig skal fremhæves

den Omhu, Nationalmuseets Udsendinge har vist Kistepladerne, hvis Indskrifter er af stor Betydning i personhistorisk Henseende. Skjulte længe i Gravkældere eller hængemte og vanrøgtede i en Krog af Kirken fremdrages de nu og værnes mod Tilintetgørelse eller Forsvinden ved at kodificeres. Værkets Værdi for den genealogiske Forskning kan bedst godtgøres ved de Berigtigelser og Suppleringer, de hidtil udkomne Hefter bringer til fremtrædende Adelslægters Genealogier.

Af Kisteplader, fremdragne i 1929 af Gravkældereren i Kongsted Kirke (S. 525) oplyses det, at Rigskansler Eiler Grubbes til Lystrups Frue Kirsten Lykke, hvis Data hidtil ikke kendtes (D. Adels Aarb. XII, 165), var født paa Mariager Kloster næste Torsdag før Palmesøndag (31. Marts) 1558 og døde paa sin Gaard Lystrup 11. Marts 1630. Hidtil uoplyste Data om deres Sønnesøn Peder Grubbe til Lystrup, f. 23. Marts 1621 paa Lystrup, † 8. Juni 1667 i Næstved. Gravskriften over dennes Søn Tønne Grubbe til Lystrup († 1721) indeholder de bemærkelsesværdige Ord: »Her endis Grubbers Nafn i denne Dødis Aske«.

Efter Hellested Kirkebog 1797 er meddelt (S. 423) en Række Indskrifter fra nu forsvundne Kister i den Juelske Familiebegravelse. Herefter skulde Jens Juel (»en tapper og ypperlig Soldat og fornuftig Statsmand«) være født paa Højris, som hans Fader dog først skal have erhvervet 1636, ikke som ellers overalt angives, paa Nørtorp. Ny er ogsaa Oplysningen om hans første Frues Fødselsdag, f. 16. Marts 1633 (D. Adels Aarb. XLIV, II, S. 33) og angives hendes Dødsdag at være 20. Jan. (ellers 23. Jan.). Jens Juels Datter Sophie Catharine til Baroniet Juellinge var født 5. Febr. 1664 i Stockholm. Her er indløbet en vitterlig Fejltagelse, idet Aar og Dag for hendes Vielse med Stiftamtmand Frederik Vind — 22. Jan. 1692 — angives som dennes Dødsdag; han døde 24. April 1702.

Andre Adelsgenealogierne berigende Nyfund yder Redegørelsen for Gravminderne i Valløby Kirke (S. 310).

Hvor rigt et Udbytte Værket giver for Gejstlighedens og Borgerstandens Personhistorie, viser noksom Listen over ikke mindre end 70 Gravstene i Næstved St. Peders Kirke, hvoraf flere i fortræffelig Gengivelse. Som Exempel paa Værkets mønstergyldige, mere indgaaende Beskrivelser af Gravmæler skal nævnes den af Claus Lyskanders Epitafium i Herfølge Kirke.

Takket være forskellige Fonds' Rundhaandethed (Gl. Carlsberg, Ny Carlsberg og L. Zeuthens Mindefond) er Prisen for hvert Hefte (paa ca. 20 Ark) sat saa forbavsende lavt som 3 Kroner, hvilket muliggør Anskaffelsen af det til alle Sider rigt givende Værk i de videste Kredse.

L. B.

SMAA MEDDELELSER.

ERNST V. D. RECKE.

At der ved Dr. phil. Ernst v. d. Recke's Bortgang ogsaa lyder nogle Mindeord fra heraldisk Side, er kun ret og billigt.

Allerede med sin Artikel Heraldik i Salmonsens Konversationsleksikons 1. Udgave (VIII Bind, 1898) ydede han et fagligt Bidrag, som ofte blev raadspurgt. Den Gang var jo kun lidt publiceret her hjemme paa dette Omraade. Først over en Snes Aar senere udtalte v. d. Recke sig atter offentlig om heraldiske Spørgsmaal. Det var Fremkomsten af »Dansk Heraldik«, som lagde ham Pennen i Haanden, idet han her i Tidsskriftet (7, IV) fremkom med sine værdifulde »Randbemærkninger om Heraldik«, paa én Gang

en — kun altfor velvillig — Anmeldelse af og Kommentarer til mit Arbejde. I en følgende Artikel »Endnu nogle heraldiske Bemærkninger« tog jeg til Gemæle mod v. d. Recke, der som den fanatiske Theoretiker havde bebrejdet mig en vis Hensyntagen til dansk Praxis, samtidig med at flere af ham foreslaaede Kunstudtryk blev tilbagevist. — Hans næste Bidrag til Tidsskriftet *Det danske Kongevaaben*. En kritisk Undersøgelse (8. VI) var fremkaldt af Bogen »Det danske Rigsvaaben«. Ogsaa denne Artikel indeholdt højst vægtige og tankevækkende Ord, mest dog beregnede paa Fagmænd i aller egentligste Forstand. Flere Paastande, f. Eks. om Betimeligheden af den norske Løves Genindsættelse i det danske Rigsvaaben efter Glücksborg-Liniens Succession i 1863, trods de klare Bestemmelser i Kieler-Traktaten, havde kunnet friste til Modsigelse, om Artiklen blot ikke, dens Forfatters kendte Formfuldhed iøvrigt ufortalt, faktisk var affattet saaledes, at den maatte forekomme en Ikke-Fagmand næsten ganske ulæselig. Det skyldes denne Kendsgerning, at v. d. Recke nu ikke blev modsagt. Læsere havde en Polemik i hvert Fald neppe fundet. Alt i alt vil dog begge de anførte Artikler bevare deres store Betydning.

I anden Udgave af Salmonsens offentliggjorde v. d. Recke en ny Artikel om Heraldik (XI Bind, 1921). Denne er og bliver hans værdifuldeste Bidrag til vor heraldiske Litteratur. Paa femten to-spaltede Sider giver han et Utal af Oplysninger, der, ikke mindst hvad angaar det historiske Element indenfor Vaabenkunsten, viser en ganske overordentlig udstrakt Viden. Det var ønskeligt, om denne Artikel fremkom som selvstændigt Tryk i almindeligt Bogformat, ledsaget af de af dens Forfatter udførte, nydelige Vaabentegninger, som allerede kendes af Leksikonnets Læsere.

P. B. G.

OVERRETSSAGFØRER JOHANNES WERNER.

Baade gennem sit Forfatterskab og den varme Interesse han gennem mange Aar viste for vort Samfunds Opgaver og Bestræbelser har Johannes Werner Krav paa at mindes paa dette Sted. Hans lysvaagne Natur og travle Optagetthed af Dagens Gerning var forenet med en stærk Trang til Fordybelse i Fortiden, som hovedsagelig gjaldt dansk Handels- og Finanshistorie, paa hvilket Omraade han har efterladt Arbejder af blivende Værd, saasom Børsen (1915). En dansk Storkøbmand, Christian Wilhelm Duntzfelt (1927) og senest G. A. Gedalia (1934), af hvis mærkelige Livsskæbne og Indsats i vort Bankliv han har givet et virkningsfuldt Billede. Fortjenstfuldt er ogsaa hans smukke Billedværk »Gravminder fra Kjøbenhavns og Frederiksbergs Kirkegaarde« (1912) og endelig har han i »Rygaard« (1925) givet en indgaende Fremstilling af sin tidligere Ejendom i Hellerup. I de af hans Arbejder, der omhandler Enkeltkæbner, spores en umiskendelig Indtrængen i de personhistoriske Kendsgerninger.

Ved vort Samfunds Mødeaftener svigtede han sjældent og kun nødtvungent. Her som overalt, hvor han færdedes, virkede han saa velgørende forfriskende som Festtaler, Deltager i Diskussionen og Dirigent med sit smittende Lune, sine fornøjelige Indfald og Udfald. Det var ogsaa ham, der ved Samfundets 40 Aars Jubilæum satte sig i Spidsen for en Indsamling af Pengebidrag til Fremme af dets Virksomhed, som, takket være hans ildnende Agitation gav et smukt Udbytte. Vi blandt Johannes Werners Samtidige, der mødtes med ham paa de gamle Stier, vil gemme Mindet om ham som en af de umiddelbart mest tiltalende Fremtoninger paa Vejen gennem Livet. Hans ranke og frejldige

Færd var i Samspil med hans høje, spænstige Skikkelse, de lysende Øjne og det sjældent smukke Smil, som ikke mere skal hilse os.

L. B.

KONTORCHEF FRITZ SOMMER.

I en Alder af 67 Aar er Kontorchef Fritz Sommer afgaaet ved Døden. Han var Søn af Grosserer L. C. A. Sommer af Firmaet Chr. Meyer & Sommer og blev Student fra Cohns Kursus i 1886. Et Par Aar studerede han Jura og Statsvidenskab, men blev derefter ansat i Københavns Kreditforening, 1889—97 var han Sekretær hos Direktør A. Hein under Arbejdet for Oprettelsen af en Kreditforening for industrielle Ejendomme, i hvilken han senere fik Ansættelse og avancerede til Kontorchef.

Fra sin Ungdom af var Kontorchef F. C. Sommer en ivrig Personalhistoriker. Han var Studenterkammerat med Dr. Bobé og arbejdede i de første Aar sammen med ham, bl. a. paa Slægten Heerings Stamtavle. Han var i Besiddelse af en fin Sporsans og opnaaede derfor smukke Resultater, saaledes i den store Bog om Slægten Astrup og i Forarbejderne til Slægten Aall. Hans Interesse var at opspore, ikke at bearbejde Stoffet. Hans Arbejde i Kreditkassen lagde imidlertid snart saa stærkt Beslag paa ham, at han blev henvist til at dyrke Personalhistorien con amore. Han var Medlem af Dansk Genealogisk Institut og i en Aarrække af Bestyrelsen for Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie. Ligeledes var han i et Par Aar Kasserer i Dansk Forfatterforening.

Th. Hauch-Fausbøll.

FAMILIEN SCHILDENS ÆLDRE LED.

Familien Schildens Stamtavle, der bragtes i Udsnit i Danmarks Adels Aarvog XLIII og senere har været gjort til Genstand for en Studie af Major Karl Freiherr von Bothmer i Vierteljahrschr. f. Wappen-, Siegel- u. Familienkunde, 1930 (anmeldt af Dr. Louis Bobé i nærv. Tidsskr. 9. III. 1930 S. 220 f.) er af ikke ringe Interesse for den danske Adels Ahnetavlestudier. Familiens ældste Led er nu taget op til ny Behandling af Professor Dr. Theodor Wilhelm Werner, Hannover, der i to Afhandlinger: »Gerdt Schildt, Organist an der Aegidienkirche von 1547 bis 1569. Ein Beitrag zur Geschichte des hannoverschen Organistengeschlechtes der Schilde« (Zeitschr. d. Ges. f. niedersächs. Kirchengesch. 38, 1933) og »Arkivalische Nachrichten und Dokumente zur Kenntnis der Familie Schildt« (Theodor Kroyer-Festschrift, Regensburg 1933) har fremlagt Resultaterne af sine grundige og, som det synes, til Bunds gaaende Forskninger. I Afhandlingerne, der gengiver de vigtigste Dokumenter og Kildesteder, paavises det, at Freiherr v. Bothmers Formodning om, at Organisten Gerdt Schildt var Fader til Organisten Antonius Schildt, er rigtig, og desuden er det lykkedes at føre Familiens Stamtavle endnu tre Generationer tilbage. Stamrækken kan nu paa Grundlag af Prof. Werners Undersøgelser opstilles saaledes:

Ludeke Schild tog 1466 Borgerskab i Hannover; som Garant for ham optraadte Diderik Honhoff (maaske hans Svigerfader?), der 18. Maj 1470 overlod ham sit Hus (0.235) i Osterstrasse. Sammen med sin Hustru Jutta legerede han 24. Juni 1489 15. hann. Pund til St. Aegidienkirche, hvorfor der skulde holdes Sjælemesser for Ægteparret, deres Forældre, afdøde Slægtninge og alle kristne Mennesker. Ludеke Schild døde endnu s. A. (1489); han var Fader til

Harmen Schild, der 13. Oktbr. 1497 solgte Huset (0.235) til Hans Knote, men beholdt »die Bude« (0.234), som han 7. Marts 1524 overlod sin Søn

Hinrik Schild. Denne oprettede 1562 Testamente til Fordel for sin Sønnesøn Gerdt Schild d. y., hvilket han Aaret efter omstødte, da Gerdt var død. Efter sin Søn, Gerdt Schildts Død 1569, oprettede Hinrik Schildt et nyt Testamente, denne Gang til Fordel for sin Sønnesøn Antonius. Hinrik Schild var Fader til

Gerdt Schildt, der 1547 ansattes som Organist ved St. Aegidienkirche i Hannover. Det første Aar synes han dog kun at have fungeret ved de større Kirkefester, idet han formentlig da havde Ansættelse i Brunswick, hvor Navnet isøvrigt forekommer med en Husejer Peter Schilt, der nævnes 1518 og 1533. Forbindelse mellem denne og Gerdt Schildts Slægt er dog ikke paavist. Gerdt Schildt, der døde 1569 før 1. Juli, ægtede 1. Gang før 1556 Barthold Scherers Datter Gisela, der døde i Pesten 1566, 2. Gang en Datter af Uldvæveren Bartram Fromeling, der overlevede ham, og med hvem han havde en Søn Hans, der nævnes i Bedstefaderens Testamente 1569. Med Gisela Scherer havde Gerdt Schildt seks Børn: et Barn, begr. 1556, en Søn og en Datter, døde i Pestaaret 1566, en Søn, død 1567, den ovenfor omtalte Søn Gerdt, der døde 1562 eller 1563, og Sønnen Antonius Schildt, død 11. Maj 1635. Han var først Organist ved Kreuzkirche, fra 1593 ved Marktkirche, og i sit Ægteskab (\sim 18/9 1586) med Anna Sedeler (Sadeler) Fader til den ogsaa i dansk Musikhistorie velkendte Melchior Schildt og til Organisten Ludolf Schildt, fra hvem den 1738 af Kejseren adlede Linie nedstammer.

Det er ikke lykkedes at paavise Forbindelse mellem denne og en anden Familie Schild, der allerede 1426 indvandrede til Hannover med Uldvæveren Hans Schild. Han ejede et Hus (K. 248) og købte 1455 endnu et (K. 249), som 1495 ejedes af Cordt Schild og 1520 af dennes Enke, »die olde Schildische«. Efter hende gik Ejendommene over til den fra Hannovers Reformationshistorie kendte Barthold Schildt, der 1558 efterfulgtes af Christoffer Schildt. Dennes 1. Hustru døde 1572, han selv 1585 og Ejendommene gik da over til hans Enke, der 1588 ægtede Diettrich Wilken (d. 1599), der nævnes som Ejer sammen med sin Broder Melchior Wilken (d. 1589). Det er sandsynligt, om end ikke paavist, at Komponisten Melchior Schildt har nogen Forbindelse med denne Familie, idet han i sit Testamente omtaler en Fætter Melchior Wilke, der maaske er Søn af en af de nævnte Brødre. Det er heller ikke lykkedes at placere den 1434 og 1435 nævnte Musiker Diderik Schildt indenfor nogen af disse to Slægter.

Albert Fabritius.

CORRIGENDA AD »PARSBERG«.

I Personalhistorisk Tidsskrift 9. VI, 136 er der meddelt en Række genealogiske Oplysninger om Rigsraad Tønne Parsberg († 1521), hans Hustru Ingeborg Podebusk og deres Børn paa Grundlag af Optegnelser, der er indførte bag i en Bønnebog i Det kgl. Bibliotek i Stockholm. Da jeg ved velvilligt Udlaan fra Biblioteket fik Lejlighed til at undersøge det paagældende Haandskrift (A 40) i København, blev jeg imidlertid opmærksom paa, at baade Aarstallene (og — som Følge deraf — Datoerne) i den omtalte Meddelelse var opløst paa en Maade, som næppe er berettiget. Det vil derfor sikkert være formaalstjenligt paa ny at meddele en Liste over de paagældende Aarstal og Datoer, men efter en Udregning, som er i Overensstemmelse med Datidens almindelige Sprogbrug. For yderligere Sikkerheds Skyld skal dog efter den om-

regnede Tidsbestemmelse den oprindelige tilføjes i Originalens Form, omend blot ordret, ikke bogstavret.

Tønne Parsbergs og Ingeborg Podebusks Bryllup fandt i Følge Optegnelserne Sted 26. Maj 1510 (MCCCC paa det tiende, Helligtrefoldighedssøndag). Af deres Børn fødtes Verner 6. Febr. 1511 (MCCCC paa det ellefte, St. Dorothee Dag), Jørgen 12. Marts 1512 (paa det tolvte, St. Gregorii Dag i Fasten), Vibeke 1. Maj 1513 (paa det xiiij, St. Valborgs Dag), Anna 29. Maj 1515 (paa det xv, 3. Dag Pinse), Jytte 8. Maj 1516 (paa det xvij, viij Dage efter St. Valborgs Dag), Niels 12. Juni 1517 (xvii, anden Helliglegemsdag), Valdemar 12. Maj 1519 (Mdxix, Torsdag næst efter St. Hans Dag ante portam latinam). Selv døde Hr. Tønne Parsberg 23. Novbr. 1521 (Mdxxi, St. Clemens' Dag før Jul).

Bjørn Kornerup.

EN OPLYSNING TIL ET GAMMELT SPØRGSMAAL.

Da Provst Vahl for et halvt Hundrede Aar siden udsendte sin »Slægtbog«, maatte han Side 51 i første Del, hvor han gør Rede for Børnene af Sognepræst Anders Klyne i Kvislemark, nøjes med at sige om Datteren Magdalene, at hun var gift med Christian Andersen Frick »Præst«; men hvor han var Præst og hans Efterslægts Skæbne, kendte Vahl intet til.

Nu er jeg bleven opmærksom paa, at dette aabne Spørgsmaal gaar igen i en Afhandling af Ingeniør Marstrand i dette Tidsskrifts Aargang for 1928, 9. I.,*) og jeg skal da henvise til nogle Steder, hvor der kan hentes Oplysning om Manden, nemlig Jydske Slg. 3. V. 296, Persh. Tidsskr. 1. IV. 294 og Andreas Erlandsen: »Biographiske Efterretninger om den nordenfjeldske Geistlighed«, Side 446.

Men Manden hed ganske vist ikke Frick, han hed Fich.

Om ham kan da følgende Oplysninger gives:

Christen Andersen Fich blev 1681 Student fra Odense Gymnasium, hvilket stemmer med Erlandsens Udsagn, at han var fra Fyn. Hans Udspring maa vist søges i Svendborgeggen, en Slægtning af ham var den Hans Fich, der 1663 blev Sognepræst i Bjerreby paa Taasinge. — 3. November 1689 blev han præsteviet som Kapellan hos Sognepræsten i Korup og Ubberud ved Odense Hans Olsen Steen, der var en Præstesøn fra Svendborg og gift med en Præstedatter fra Bjerreby paa Taasinge.

Omtrent samtidig er han bleven gift med sin første Hustru Ivara Margrethe Hansdatter, der døde i Korup i Aaret 1696. Efter en Iver Christensen i Bergen havde Ivara Margrethe vistnok arvet Gaarden Kvistgaard i Hygum Sogn ved Lemvig; i hvert Fald solgte Christen Fich i Aaret 1690 denne Gaard til Opkomlingen Christen Andersen til Vads-kjærgaard i det nærliggende Tørring Sogn.

Efter den første Hustrus Død blev Fich den 23. Oktober 1696 i Københavns Frue Kirke viet til Magdalene Andersdatter Klyne fra Kvislemark Præstegaard; hun var født 1663.

Erlandsen siger, at Christen Andersen Fich havde været Skibspræst, hvilket ingenlunde er umuligt; naar man trængte til Præster til Flaadens Skibe, blev Kapellaner jævnlig udkommanderet til at gøre Tjeneste. Fich findes imidlertid ikke blandt den Fortegnelse over Skibspræster fra Christian den femtes Tid, der findes i Kirkehist. Slg. 5. IV. 671 ff.

*) Det sker i en Note til hans Afhandling om Slægten Walter.

Den 22. Oktober 1701 (Norske Reg. 19. 262) blev han kaldet til Sognepræst i Tingvold Præstegæld i Norge — Tingvold, Øre og Fredø —, og den 30. April 1702 aflagde han Ed for Biskoppen. — Erlandsen siger om ham, at *han* var meget begærlig og *Almuen* haardnakket og vankundig, derfor var der ikke det bedste Forhold imellem dem. En anden Mand, der har skrevet om Præsternes Levned, udtrykker det saaledes paa Latin: »Brevi tempore infelix ibi vixit, eo, quod non bene inter illum et auditores convenit«. Det gik saa vidt, at der blev anlagt Sag imod ham, hvorfor han suspenderedes; men inden Sagen afsluttedes, døde han den 30. Januar 1706.

I Ægteskabet med Magdalene Klyne var der ikke saa faa Børn, der alle var smaa ved Faderens Død. Efter at have ordnet sine Forhold i Norge, vendte Enken med Børnene tilbage til Danmark 1708.

L. Vesten, Sognepræst,
Sulsted.

Amtsforvalterforeningen har paa en d. 25. November f. A. afholdt Generalforsamling vedtaget at tilbyde Samfundets Medlemmer Særtryk af Harald Hatt »Danmarks Amtsforgvaltere 1848—1932« for en Pris af 3 Kr. pr. Ekspil. Prisen for Ikke-Medlemmer er 5 Kr.. Medlemmer, der maatte ønske at benytte sig af Tilbudet, bedes meddele dette til Samfundets Sekretær.

Samtidig henledes Medlemmernes Opmærksomhed atter paa, at Udgiveren af den i Personalhistorisk Tidsskrift 9. VI. 132 f. anmeldte Bog »Gejstligheden i Slesvig og Holsten fra Reformationen til 1864«, Hr. Kommunelæge Otto Fr. Arends, tilbyder Samfundets Medlemmer denne Bog til en Pris, der ligger 20 pCt. under Bogladeprisen, Kr. 15.—. Meddelelser fra Medlemmer, der ønsker at gøre Brug af Tilbudet, bedes sendt til Samfundets Sekretær.

Opmærksomheden henledes paa, at Samfundets Kommissionær fremtidig er Firmaet Levin & Munksgaard, Nørregade 6.

Ligeledes henledes Opmærksomheden paa, at Samfundets Medlemmer ved Henvendelse til Firmaet vil kunne erhverve enkelte Aargange af »Personalhistorisk Tidsskrift« til og med Aargangen 1930 for en Pris af 1 Kr. pr. Aargang. Ved Køb af hele den før nævnte Aar udkomne Del af Tidsskriftet, med Undtagelse af de udsolgte Aargange 1880—82, 1898 og 1919, leveres dette for en Pris af 40 Kr.. Samfundets øvrige Skrifter tilbydes Medlemmerne med 50 % Reduktion af de hidtil gældende Priser.

Biblioteker, Samlinger og Private kan erhverve »Personalhistorisk Tidsskrift« til og med Aargangen 1930 for en Pris af 1 Kr. 50 Øre pr. Aargang og 60 Kr. for hele den ikke udsolgte Del, 46 Aargange. Ligeledes er der foretaget en Prisreduktion for Samfundets øvrige Skrifter, hvorom henvises til Bekendtgørelsen paa Omslaget af nærværende Hefte.

Samfundets Medlemmers Opmærksomhed henledes paa, at Sekretærens Adresse fremtidig er: Bredgade 29, III, København K., Tlf. Palæ 2006.

SPØRGSMÅAL OG SVAR.

SPØRGSMÅAL.

1.

Kurtz.

Joachim Kurtz, begravet i St. Petri 31/12 1679, var gift med Margrethe Ahmmüller, Datter af Overtommermester Hans Ahmmüller og Enke efter Michel Krakowitz.

I. Hvem er Joachim Kurtz en Søn af? Marcus Kurtz var gift med Cathrine Byssing, Datter af Handelsmand Claus Byssing.

II. Hvem er Marcus Kurtz en Søn af? Er han og Joachim Brødre?

A. Sidelmann,

Lærer.

2.

Løffler.

Kan Oplysninger gives om den Louise Marie Løffler, som ifølge Lampe: Bergens Stifts Geistlighed I. Side 226 blev gift i Kjøbenhavn 1799 med senere Sognepræst til Fjelberg Augustinus Meldal Brun? Jeg vil gjerne vide, naar og hvor hun blev født, naar og hvor (Kjøbenhavn) hun blev gift. Hvem hendes Forældre var, fuldt Navn, naar og hvor de var født, gift og død. Farens Livsstilling. Kan ellers noget oplyses, som kan være av Slægtshistorisk Interesse om de nævnte Personer, er jeg taknemlig derfor. Ifølge A. M. Wiesener: Dødsfald i Bergen, døde Louise Marie Løffler 8/10 1802 — 37 Aar gammel.

Th. Bull,

Oslo.

3.

Kammann.

Oplysning søges om følgende:

Mathias Hansen Kammann. Søn af? født? var Snedker i Fladbygden i Stange Præstegæld paa Hedemarken i Aggershus Stift i Norge.

I ~ ? 2 Børn A og B.

A. Anne Kirstine Kammann ugift, død 16/3 1824 i Christiania, 87 Aar gml. Ejede ved sin Død en lille Ejendom i Store Strandgade 223 i Christiania, tilskødet hende 24/5 1808, tinglæst 7/7 1808, Skifteforretning begyndt 17/3 1824, sluttet 13/8 1825 (Riksarkivets Retsprotokoller No. 2960 og 2965).

B. Margrethe Kammann født? død ca. 1809.

~ en Møller i Gudbrandsdalen død ca. 1809

2 Børn a) En Søn ved Krigsvæsenet i 1815,

b) En Datter, der i 1815 conditionerer hos en Gæstgiver i Hedemarken. Begge Børn er vist døde før 16/3 1824.
 II ~ 16/3 1749 i Stange K. med Kirstine Buscou, født? død? af Brager næs (Drammen).

C. J a c o b K a m m a n, født 22/9 1749 i Stange, død 17/10 1816 i Roskilde. Om denne Søn haves alle Oplysninger.

Mathias Hansen Kamman formodes at være indvandret i Norge fra Slesvig, Holsten (maaske Itzehoe).

Kamman,
 Oberstløjtnant.

4.

K a m m a n (n).

Kordt J a c o b K a m m a n (n) f. ? hvor ? † ?
 1724 og 1727 Musketer, 1732 Grenader ved Major (senere Oblt.) Thiels Kompagni af Fyenske Regiment.

~ B i r t h e (eller Birgitte) f. ? † ?

Børn: 1. En Søn beg. 11/10 1723 Garnisonskirkegaarden.

2. Jens Martin K. døbt 27/1 1724 i Garnisonskirken, tysk Menighed.

3. Kordt David K. døbt 4/4 1727 i Citadelskirken, † 1728, begr. 2/2 1728 Garnisonskirkegaarden.

4. Johann Friedrich K. døbt 20/2 1729 i Garnisonskirken.

5. Anna Margretha K. døbt 17/5 1732 i Citadelskirken.

Hvem var Kordt Jacob Kamman(n)s Forældre?

Oplysninger om Jens Martins og Johann Friedrichs Efterslægt haves.

Kamman.
 Oberstløjtnant.

5.

F l e n s b u r g.

J e n s F l e n s b u r g født 25/2 1784 Slesvig (maaske Holsten). Forældre? Halvbroder til Marie Thøgersen f. 1788, døbt 4/9 1788 i Vinding K. ved Bryrup, død 23/11 1822 i København, begr. Assistents Kirkegaard. (Se Landsarkivet, København. Forseglingsprotokol 1822/23 No. 5, Litra B, Side 337 No. 789, 25/11 1822).

Jens Flensburg var Landmaaler, Traadhandler i København, Ejer af Hovedgaarden Højriis i Ikast Sogn, døde 6/1 1831 i København.

R a s m u s J e n s e n T h ø g e r s e n f. ca. 1749. begr. 22/3 1824 i Vinding, 75 Aar gl. Gaardfæster i Vinding Sogn.

I ~ Mette Sørensdatter f. ? begr. 14/9 1793 i Vinding.

6 Børn. 1) Ane Kirstine, f. ca. 1779.

2) Sidsel, f. ca. 1780.

3) Inger Marie, døbt 31/10 1784.

4) Jensine, døbt 15/10 1786.

5) Marie (se ovenfor), døbt 4/9 1788.

6) Inger Marie, døbt 10/10 1790.

II ~ Ane Sørensdatter, f. ? begr. 13/11 1813, 53 Aar gl.

4 Børn. 7) Jens, døbt 1/8 1794.

8) Mette, døbt 26/12 1796.

9) Søren, døbt 6/9 1799.

10) Rasmus, døbt 4/4 1802.

Hvem var Jens Flensburgs Forældre?

Kamman.
 Oberstløjtnant.

6.

Willumsen.

Jens Flensburg blev gift 6/12 1805 med (Helliggejst K.).

Anne Bolette Willumsen, f. 5/8 1779?

† 24/7 1826 i København (Helliggejst K.).

Var hun Datter af Peter Boesen Willumsen, f. i Nyborg, døbt 28/12 1756 i Nyborg. † 18/10 1807 i København. (Helliggejst K.).

og Johanne Dorothea Kousted, f. ca. 1755.

† 29/10 1819 i København. (Helliggejst K.)?

Kamman.
Oberstløjtnant.

7.

Christen Sørensen.

Oplysninger — særlig om Fødselsdata og Vielse — søges for Degn og Skoleholder paa Gjøl, Christen Sørensen og hans Hustru Mette Andersdtr.

Følgende Børn hendes:

1. Anders, døbt i Nørre Sundby 29/5 1763.

2. Johanne Marie, døbt ssts. 17/11 1764.

3. Niels, døbt sammesteds 29/10 1769; han førte senere Navnet Niels Lassen Holm og blev Præst paa Færøerne (Nordstrómó) † 7/7 1839.

4. Severin, døbt 20/2 1774 i Gjøl Kirke og begr. 24/4 1774.

Degnen, Christen Sørensen, blev begravet paa Gjøl 20/12 1798, 65 Aar gl., og Mette Andersdtr. (Madam Sørensen) blev begravet paa Gjøl 14/5 1802, 63 Aar gl. Hun skulde da være født ca. 1739; men ifølge Aldersopgivelsen i Folketællingslisten for 1787 skulde hun være født ca. 1732.

S. Ringsted,
Sefridslevvej 10,
Kbhvn. Ø.

8.

Mandix.

Jeg vil være meget taknemlig for Oplysninger om nedennævnte Personer:

1. Mouritz Mouritzen Mandix, f. 1685 (Vor Frue Kirkebog), Præst i Jyllinge, g. m. Enke Cathrine Margrethe Nygaard, f. 1697, d. 1760.

2. Sophie Margrethe Mandix, g. 1727 m. Vilhelm Meller, Klokker ved Trinitatis Kirke.

3. Peter Mandix, g. 1657 m. Kirstine Nielsdatter (Lengnick).

4. Lauritx Mandix. 4 Børn: a. Gedske, f. 1642, b. Ole, f. 1644, c. Hans, f. 1646, d. Maren, f. 1654 (Lengnick).

5. Peder Mandix. 4 Børn: a. Laurits, f. 1657, b. Ane Lisbeth, f. 1659, c. Conradus, f. 1661, d. Laurs, f. 1664. (Lengnick).

6. Mette Danielsdatter Mandix, g. m. Gudmandsøn Brochmann, Præst i Udsundby Sogn, hvis anden Kone hun var.

7. Anna Hansdatter Mandix, g. m. Hans Ditlefsen Schrøder, hvis Datter blev gift m. Peder Nielsen Trochiscus, Præst i Asminderup.

8. Anne Marie Mandix, g. 1 G. m. Apoteker Johan Adolph Schumacher i Hillerød; g. 2 G. m. Knud Winding, Apoteker s. St.; (Richter).
9. Oluf Pedersen Mandix, d. 1697 som Forpagter af Hansted Hovedgaard.
10. Jens Mouritsen Mandix, g. m. Kirstine Laursdatter (Jyske Register 77).
11. Byfoged Jens Mouritsen (Mandix) (Persh. Tidsskr. 1926 S. 286).
12. Inger Margrethe Mandix, d. 3/11 1783, 62 Aar gl. (Richter).
13. Hans Jacobsen Mandix (Sjællandske Registre 171 f.).
A. Sidelmann,
Lærer,
Ramsing Skole.

9.

Irgens.

Røros Kobberverks privilegier er gitt av Chr. IV og de daterer sig fra 19. okt. 1646 i Rendsborghus, likesom de ved forskjellige senere leiligheter er bekræftet eller fornyet, første gang 19. mars 1649 av Fr. III.

Privilegierne er utferdiget til »Os elskelig Joachim Irgens, vores camertiener, med hvis participanter han til sig at tage agter«. Man har i Norge fremstillet det således at Joachim Irgens ved å få privilegierne utferdiget på sitt navn har benyttet sig av en uhederlig fremgangsmåte, idet han skulde ha brukt den list å foregi at han vilde opta et nytt verk, som ingen tidligere hadde bearbejdet, jfr. bl. a. direktør P. Hjorts og sogneprest P. S. Krag's »Efterretninger om Røraas Kobberverk« ved sogneprest John Aas, Christiania 1846, side 19.

Joachim Irgens blev angående verket innviklet i flere tvistigheter, derunder i en process med Otte Lorich (eller Lorch) omkring 1652 (samme skrift som ovencitert, side 47). Det fremgår av et innlegg fra Lorch's side, beroende i det norske riksarkiv, at Irgens har påberopt sig en oprindelig finderett til ertsforekomsten og en derpå erhvervet muting, men dette dokument har ifl. Lorch ikke kunnet tilrettelegges ved processen.

Nu spørs det om der i det til grunn for privilegierne av 19. okt. 1646 foreliggende foredrag eller innstilling er anført noget om dette forhold, eller om dette er omhandlet ved stadfestelsen 19. mars 1649.

Aage Irgens,
Sandefjord.

SVAR.

(9. V. 271).

Den på s. 272 i forrige bind af nærv. tidsskrift nævnte Peder Jensen Brandts hustru Maren Christensdatter døde i Jærne 26/11 1820, 61 år gl.

Deres børn var:

A. Maren (således i Jærne sogns folketælling 1787) eller snarere Karen (således efter mine optegnelser), dbt. N. Nebel 6. s. e. tr. [26/7]

1778. Hun er muligvis identisk med Niels Stalds hustru Karen Brandt, som døde i Varde 30/4 1827, 50 år gl.

- B. Jens Christian, dbt. N. Nebel 11. s. e. tr. [6/8] 1780.
- C. Kirstine Margrete, f. Jærne 25/3 1782.
- D. Christen, f. Jærne 9/2 1784, † Sædding i N. Nebel sogn 13/6 1850 som farver, kaldes da Christen Thomsen Brandt og siges forhen at have været borger i Varde. Gift Varde 27/6 1813 m. mad. Vibeke Stauning f. Hammer, f. Janderup 20/3 1753, † Varde 5/1 1837 og kaldes da Vibeke Christine, datter af sognepræst i Janderup og Billum Jens Christian Hammer og Else Kirstine Johansdatter Krag (Hun g. 1° Varde 24/2 1803 købmand Nicolaj Stauning, enkemand, dbt. Varde 28/5 1752, † smst. 6/4 1810).
- E. Christiane Elisabet, f. Jærne 5/7 1787, † Strandby i Jærne sogn 12/8 1829.
- F. Anders, f. Jærne 3/7 1789, tog 23/5 1814 (med kgl. privilegium af 7/12 1813) borgerskab i Horsens som tobaksfabrikør, † Ålborg 23/3 1836 og kaldes da og oftere Andreas Petersen Brandt. Gift Horsens 27/10 1812 m. Inger Marie Jensen, vist identisk med enke og hospitalslem Inger Marie Brandt, der † Ålborg 13/6 1877, 90 år gl.
- G. Morten Kisbye, f. Jærne 9/5 1795, kirkesanger i Rindom, † dør 21/5 1834, gift Anst (stuebryll.) 22/3 1817 m. Hanne Glörfeldt (Se om hende E. Juel Hansen: Slægten Glörfeldt s. 11).

De tre brødre Nicolai, Andreas og Peder Brandt var fødte i Horsens (den første dbt. 21/5 1745, de to andre 22/8 1749) og sønner af guldsmed smst. Knud Rasmussen Brandt. Denne blev døbt i Fredericia Michaelis kirke 16/2 1701 (søn af Rasm. B., begr. smst. 2/1 1731, 77 år og 8 mån. gl.), tog 1/7 1737 borgerskab i Horsens som guldsmed, ægtede 15/7 1744 i Ålborg (Budolfi) Anna Cathrine Flensborg og blev begr. i Horsens 5/8 1778; hans enke begravedes smst. 27/10 1785, 66 år gl. Om disse Brandt'er har noget med Odense-klokkeren at gøre turde være meget tvivlsomt.

S. Nygård.

REGNSKAB FOR ARET 1933.

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Saldo overført fra Regnskabsaaret 1932	338. 31	734. 00
Bidrag fra den danske Stat	390. 00	3,206. 89
Bidrag fra Julius Strikkes Stiftelse	200. 00	28. 80
Bidrag fra Carlsen-Langes Stiftelse	100. 00	89. 26
Indvundne Renter	121. 35	10. 00
Amtsforvalterforeningen: Danmarks Amtsforvaltere i Søetryk	282. 82	337. 30
Medlemskontingent	3,668. 00	499. 37
Salg af Bøger og ældre Aargange af Tidsskriftet	232. 50	26. 50
	5,532. 98	580. 86
		5,532. 98

Samfundet ejer den 31. December 1933, foruden Kassebeholdningen Kr. 580.86, som indestaar i Kjøbenhavn's Handelsbank, Kr. 1,000.00 40/0 jydsk Landkredit Obligation, testamentarisk Gave fra Hds. Maj. Enkedronningen, Kr. 200.00 50/0 amort. danske Statsoblig. af 1919, Kr. 700.00 4 1/2 0/0 Vest- og sønderj. Kreditf. Oblig., samt Kr. 400.00 4 1/2 0/0 Fyens Kreditforenings Oblig.

Kjøbenhavn den 6. Marts 1934.

O. H. Clementsen.

Ovenstaaende Regnskab har vi gennemgaaet og sammenholdt med de os forelagte Bilag, og vi have intet fundet at erindre. Formuen har vi befundet at være tilstede. Obligationerne lyde paa Samfundets Navn.

I. Bie.

Stefan Hetsch.

Medlemmer af Samfundet kan ved direkte Henvendelse til
Kraks Legats Kontor, Nytorv 17, København K. erholde
Kraks Blaa Bog for halv Bogladepris.

Medlemmer af Samfundet kan erhverve:

DR. K. CARØE:

DEN DANSKE LÆGESTAND I—V.

- I. Doktorer og Licentiat 1479—1788.
- II. Kirurger. 1738—1785.
- III. Den Danske Lægestand 1786—1838.
- IV. Den danske Lægestand.
Supplementsbind til 7 Udg. (Læger, der har taget Eksamen
efter 30. Januar 1838 og er døde inden 1. Januar 1901).
- V. Supplementsbind til I—IV.
for 4 Kr. Bind I—IV enkeltvis à 75 Øre. Bind V 1 Kr.
Prisen for Ikke-Medlemmer er 8 Kr. Enkelte Bind 2 Kr.

HENRY BRUUN:

DANMARKS AMTSFORVALTERE 1660 — 1848

for 1,50 Kr. Prisen for Ikke-Medlemmer er 3,25 Kr.

FRITZ JÜRGENSEN WEST:

DE KONGELIGE AMTMÆND I HERTUGDØMMET

SLESVIG 1660—1864

for 75 Øre. Prisen for Ikke-Medlemmer er 2 Kr.

samt

INDHOLDSFORTEGNELSE

TIL PERSONALHISTORISK TIDSSKRITS

FØRSTE 50 BIND

1. Række 1.—9. Række II (1880—1929)

for 1 Kr. Prisen for Ikke-Medlemmer er 2 Kr.

Henvendelse sker til Levin & Munksgaard, (Ejnar Munksgaard), Nørre-
gade 6, København K., Tlf. Central 6970.

• N Y E B Ø G E R •

LAURITZ NIELSEN

REGISTRANT OVER BREVE FRA OG TIL DANSKE I UDENLANDSKE BIBLIOTEKER

(Det kgl. danske Videnskabernes Selskab. - Kommissionen for Registrering af
litterære Kilder til dansk Historie).

290 S.

Kr. 12,00

LOUIS BOBÉ

MORITZ HARTMANN

MDCLVI—MDCXCV

Dansk og Venetiansk Orlogskaptajn, Ridder af San Marco og Gouverneur i Trankebar.

Danmarks Forbindelser med Republikken Venedig.

242 S. illustr.

hft. Kr. 15,00 indb. 18,00

LOUIS BOBÉ

MÉMOIRES DE CHARLES CLAUDE FLAHAUT COMTE DE LA BILLARDERIE D'ANGIVILLER

Notes sur les Mémoires de Marmontel.

219 S.

Kr. 8,00

H. C. ANDERSEN

BREVVEKSLING MED EDVARD OG HENRIETTE

COLLIN

Bind I. 1828—43

351 S. Kr. 9,00

Bind V. Hefte I.

111 S. Kr. 2,50

Anderseniana Vol. I.

H. C. ANDERSEN OG ODENSE

1866—1875

Dagbøger og Breve

udgivet af Chr. M. K. Petersen og Sv. Larsen.

136 S.

Kr. 6,00

OTTO FR. ARENDS

GEJSTLIGHEDEN I SLESVIG OG HOLSTEN FRA REFORMATIONSTIDEN TIL 1864. I/III.

998 S.

Kr. 15,00

LEVIN & MUNKSGAARD
EJNAR MUNKSGAARD - KØBENHAVN